

Projectomschrijving Omgevingswet

Projectbeschrijving maatregelen Overijssels Kanaal
(Deventer-Raalte)

Colofon

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Dokter van Deenweg 186

8025 BM Zwolle

Postbus 60, 8000 AB Zwolle

Email: info@wdodelta.nl

Website: www.wdodelta.nl

Telefoonnummer: 088-2331200

Datum: 01-02-2024

Status: Definitief

Leeswijzer

De projectbeschrijving IWP Overijssels Kanaal (Deventer-Raalte) bestaat uit vier delen. In deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures, en deel IV bevat rapporten en onderzoeken die voor het plan van belang zijn.

Inhoudsopgave

1	
Leeswijzer.....	3
1. Aanleiding en doel	5
2. Plangebied	7
3. Gewenste situatie	8
4. Beschikbaarheid gronden	15
5. Effecten van het plan	16
6. Uitvoering	16
7. Nadelige gevolgen	17
8. Legger, beheer en onderhoud	17
9. Samenwerking	18
DEEL II - VERANTWOORDING	19
1. Wet- en regelgeving	19
2. Beleid	19
3. Projectkeuzes.....	20
4. Vergunningen, ontheffingen en meldingen.....	22

DEEL I – PROJECTBESCHRIJVING

1. Aanleiding en doel

1.1 Aanleiding

In het programma 'Water-Op-Maat' (WOM) werkt het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) samen met de omgeving aan de realisatie van de beleidsopgaven voor het watersysteem: 'Schoon en Voldoende water in het landelijk gebied'. Met dit uitvoeringsprogramma wordt gewerkt aan de doelen van de Kader Richtlijn Water (KRW), Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en Zoetwater voorziening Oost Nederland (ZON). De overige beleidsopgaven van het waterschap, onder andere GGOR, worden waar mogelijk zo goed mogelijk integraal meegenomen in het WOM-programma. Al deze opgaven komen samen bij het Overijssels Kanaal: traject Deventer-Raalte.

Het voorkeursalternatief (VKA) is in de werksessie van 17 januari 2023 gepresenteerd, toegelicht en gekozen. Het VKA wordt hieronder in een beknopte omschrijving per opgave opgesomd.

1.2 Opgaven

Kaderrichtlijn Water (KRW)

Om de waterkwaliteit doelen vanuit de KRW te behalen moet 5 kilometer natuurvriendelijke oever (NVO) langs het Overijssels Kanaal gerealiseerd worden. Er is gekozen om circa 3,8 km in te vullen met NVO's en 2,7 km met behulp van een vispaaiplaats langs de Witteveensleiding. Voor vismigratie is besloten om geen maatregelen te treffen om de migratie tussen de IJssel en het Overijssels Kanaal te verbeteren. Hiervoor is gekozen omdat het nu niet doelmatig is om de vismigratie te verbeteren gezien de goede visstand in het Overijssels Kanaal. Aangezien de Prins Bernardsluis in de toekomst wordt gerenoveerd is het wenselijk om eventuele aanpassingen te laten meelopen met deze geplande werkzaamheden. Vanuit het VKA zijn er al meerdere maatregelen meegenomen om de biodiversiteit te vergroten. Voorbeelden zijn de NVO's en een vispaaiplaats. Daarmee kan worden voldaan aan de KRW-opgave maar tevens ook de biodiversiteit vergroten.

Hydrologie

Om het aanvoerdebiet te behouden conform Beheer en Onderhoud (B&O) opgave én extra aanvoer te realiseren vanuit de ZON-opgave is gekozen om een gedeelte te baggeren tot de vaste bodem en een gedeelte tot 15 cm boven de vaste bodem. Het gebied tot waar gebaggerd wordt tot de vaste bodem betreft het traject tussen de Oerdijk en de inlaat Averlosche Leide. Het overige traject van Overijssels Kanaal (OKD) wordt tot 15 cm boven de vaste bodem gebaggerd. Daar waar er tot de vaste bodem gebaggerd wordt kent een risico met betrekking op mogelijke grondwateroverlast. Beheersmaatregelen zijn nodig om grondwateroverlast te beperken. Deze mogelijke beheersmaatregelen worden in hoofdstuk 3 verder behandeld.

Beheer & Onderhoud

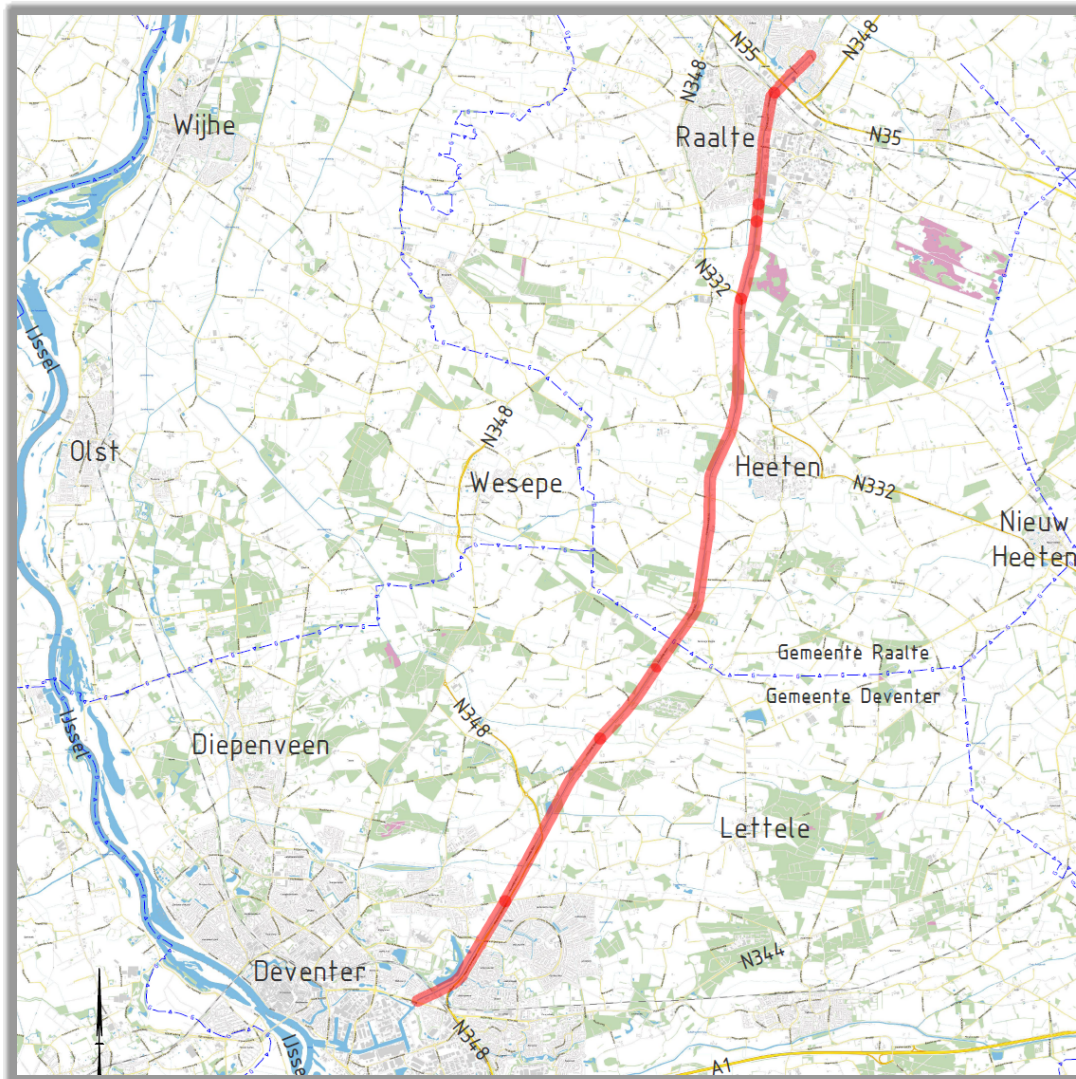
Binnen het project OKD worden diverse kunstwerken meegenomen voor onderhoud. Dit betreffen onderhoudswerkzaamheden aan inlaten en een vaste dam, en er wordt een vispassage gerealiseerd.

Waterschapszorg

Geen specifieke opgave.

2. Plangebied

Het plangebied van het Overijssels Kanaal (OKD) ligt gesitueerd tussen de plaatsen Raalte en Deventer in de provincie Overijssel (zie figuur 1). Het gebied wordt globaal begrensd door IJssel in het zuidwesten, de Schipbeek in het zuiden, de Sallandse Heuvelrug in het oosten en de onbebouwde kom van Raalte in het noorden. Het gebied is circa 3.566 hectare groot en valt binnen de gemeenten Raalte, Deventer en Hellendoorn. Het plangebied bestaat uit het Overijssels Kanaal en zes stroomgebieden die op dit kanaal afwateren. Het OKD is circa 22 kilometer lang en stroomt vanaf de vaste dam in Raalte tot aan de fietsbrug in de Holterweg.

Figuur 1 – Overijssels Kanaal Deventer–Raalte (traject in rood weergegeven betreft het plangebied).

3. Gewenste situatie

3.1 Maatregelen en bijbehorende effecten per maatregel

In de tabel hieronder is een overzicht weergegeven welke maatregelen invulling bieden voor de doelen en opgaven komend uit het VKA. Verderop in deze paragraaf wordt per doel en opgave de maatregel gedetailleerd toegelicht. De afkorting ExBO staat voor Extensief Beheer en Onderhoud

VKA doel en opgave	VO maatregel uitwerking
KRW-opgave	<ul style="list-style-type: none">• Maatregelen ExBO's• Maatregelen NVO's• Maatregel Vispaaiplaats Witteveensleiding
ZON en B&O-opgave	<ul style="list-style-type: none">• Maatregelen baggerwerkzaamheden
Opgave onderhoud kunstwerken	<ul style="list-style-type: none">• Maatregelen kunstwerken
Vervanging beschoeiing	Geen opgave
Frequentie B&O bijwerken	<ul style="list-style-type: none">• Onderhoudsplan (bijlage G)
Kansrijke maatregelen opgave overige keringen	Nadere definitieve uitwerking in Definitief Ontwerp (DO)

Tabel 1 – Overzicht VKA doel en opgave en de daarbij behorende Voorlopig Ontwerp (VO) maatregelen.

3.2 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA doel en opgave: KRW-opgave

De invulling voor het KRW wordt gerealiseerd door de voorgestelde maatregelen NVO, ExBO en vispaaiplaats uit te werken en te realiseren.

NVO

De NVO's worden gerealiseerd door oevers te verondiepen tot 1 meter onder de waterlijn, over een breedte van 4 meter. Zowel binnen als buiten de profielen is de volgende afweging vanuit het VKA overgenomen in de verdere uitwerking. Daar waar oevers een breedte hebben van 4 meter (of meer) wordt deze voor 100% meegeteld in de lengte voor de KRW-opgave. Oevers met een breedte van minder dan 4 meter worden voor 50% meegeteld.

ExBO

De ExBO-maatregelen zijn voortgekomen uit de NVO's waar een aangepast beheer voldoende was. Om duidelijk onderscheid te maken tussen NVO's waar binnen en/of buiten het huidige profiel aanpassingen moeten worden gedaan tegenover NVO's waar alleen een aangepast beheer voldoende is, wordt de term 'ExBO' gehanteerd. Hierbij worden dan ook alleen de beheermarkeringspalen toegepast om voor het B&O in

het veld duidelijkheid te verschaffen waar er niet of wel gemaaid/gebaggerd mag worden. Voor de invulling van de KRW-opgave wordt 50% van de lengte van de ExBO's meegeteld.

Vispaaiplaats Witteveenleiding

De vispaaiplaats heeft een grote toevoeging voor de invulling van de KRW-opgave. Ondanks deze grote toevoeging aan de KRW-opgave is de omvang van de vispaaiplaats kleiner gemaakt ten opzichte van het VKA. De reden is om het risico op negatieve effecten op het grondwaterpeil richting aanliggende percelen beperkt te houden en aanlegkosten niet verder te laten oplopen.

Het aanleggen van een vispaaiplaats draagt bij aan het vergroten van de biodiversiteit op verschillende manieren:

- Het biedt een veilige en geschikte omgeving voor vissen om hun eieren af te zetten en zich voort te planten. Dit draagt bij aan het behoud en de groei van vispopulaties in het gebied.
- Vissen spelen een belangrijke rol in aquatische ecosystemen doordat ze voedselbronnen zijn voor andere dieren, zoals vogels en zoogdieren. Door het creëren van een vispaaiplaats wordt de voedselketen versterkt en worden andere soorten gestimuleerd om het gebied te gebruiken.
- Het aanleggen van een vispaaiplaats kan leiden tot een toename van de diversiteit aan vissoorten in het gebied. Verschillende vissoorten hebben namelijk specifieke eisen voor hun voortplanting en het creëren van geschikte paaiplaatsen kan ervoor zorgen dat een bredere diversiteit aan vissoorten zich kan voortplanten.

Door het aanleggen van een vispaaiplaats wordt dus een belangrijke bijdrage geleverd aan het behoud en de versterking van de biodiversiteit in het waterrijke ecosysteem.

De NVO en ExBO-locaties zijn nader uitgewerkt waarbij ook de KRW-invulling opnieuw is bepaald. Ter hoogte van bruggen, inlaten en onderleiders zijn geen NVO- of ExBO-maatregelen mogelijk/wenselijk. Hierdoor is de KRW-invulling lager uitgevallen ten opzichte van het VKA. Echter, aan de KRW-opgave van 5000 m wordt nog steeds ruimschoots voldaan. Een beknopt overzicht tussen VKA en Voorlopig Ontwerp (VO) KRW-invulling staat in onderstaande tabel 2.

VKA maatregel	VKA KRW-invulling ontwerplengte	VO maatregel	VO KRW-invulling ontwerplengte
NVO	Circa 3800 m	NVO (1871) + ExBO (1762)	3633 m
Vispaaiplaats	2700 m	Vispaaiplaats	1700 m
Totaal	6500 m	Totaal	5333 m

Tabel 2 - KRW-invullingen VKA en VO.

Met deze invulling voor de KRW-opgave wordt voldaan aan de gekozen criteria vanuit het VKA:

- *De indeling van NVO's langs het kanaal leidt tot betere verdeling van ecologische waardevolle plekken;*
- *Door het combineren van NVO's met een vispaaiplaats wordt gezorgd voor variatie in zowel leef- als paaigebied voor vis. Daarnaast zorgt een vispaaiplaats voor ecologische meerwaarde op locaties waar binnen of rond het kanaal weinig ruimte is;*
- *Relatief lage aanleg- en beheerkosten;*

- *Geen sprake van extra grondaankoop;*
- *Geen sprake van complexe raakvlakken met eventuele aanpassingen van bestaande gebruiksfuncties zoals wegen en fietspaden tot gevolg;*
- *Makkelijker uitvoerbaar dan de andere NVO alternatieven vanwege beperkt gebruik beschoeiingen, minder benodigd beheer en onderhoud (voornamelijk extensiveren) en minder relatie met omliggende gebruiksfuncties.*

3.3 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA doel en opgave: ZON en B&O-opgave

In het VKA is aangegeven dat het aanvoerdebit met circa 20% opgehoogd kan worden ten opzichte van 2018 én invulling kan worden gegeven aan B&O door een gedeelte van het OKD te baggeren tot op de vaste bodem (dit kan afwijken van de leggerdiepte). De overige delen zullen daarbij gebaggerd worden tot 15 cm boven vaste bodem. Deze uitgangspunten zijn overgenomen naar het VO. Het gedeelte van baggeren tot vaste bodem betreft het traject tussen de Oerdijk en Averlosche Leide, zie bijlage J voor overzicht van de baggerwerkzaamheden.

Mogelijke beheersmaatregelen om grondwateroverlast te beperken is het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden in de zomerperiode. In de volgende fase worden de beheersmaatregelen nader uitgewerkt.

Op de locaties van de ExBO-maatregelen vinden geen baggerwerkzaamheden plaats, omdat daar een gewijzigd beheer van toepassing is.

3.4 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA doel en opgave: Vervanging beschoeiing

Het VKA stelde dat de scope en materiaalkeuze vastgesteld moesten worden in de volgende fase van het project. Het vervangen van de beschoeiing is komen te vervallen bij het VO startoverleg d.d. 04-07-2023. Als gemeente Deventer toch beslist dat onderhoud benodigd is dan betaalt WDODelta de helft van de vervangingskosten mee. Gemeente heeft aangegeven dat ze niet voornemens is om de beschoeiing te gaan onderhouden.

3.5 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA doel en opgave: Frequentie B&O bijwerken

Voor het onderhoudsplan is door WDODelta een gewijzigd format aangeleverd. In nauw overleg met B&O is het onderhoudsplan opgesteld. Dit onderhoudsplan is als bijlage G toegevoegd.

3.6 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA doel en opgave: Opgave onderhoud kunstwerken

Het onderhoud aan de kunstwerken is naar aanleiding van veldinventarisaties en overleggen herzien. De volledige lijst aan te onderhouden kunstwerken van het VKA tegenover het VO is als volgt:

Kunstwerk	VKA kansrijke maatregel	VO maatregelen
AS.75-S5A Stuw Groot Zwaaftink	Vispasseerbaar maken.	onderhoudsmaatregelen, uitwerking in DO. Stuw voorzien van De Wit Vispassage.

Kunstwerk	VKA kansrijke maatregel	VO maatregelen
AS.80.2-D1	Uitvoeren inspectie, vervangen bestaande inlaat door nieuwe inlaat o.b.v. principeschets WDODelta.	Geen invulling. Vervallen bij VO startoverleg d.d. 04-07-2023.
AS.85.12-D419	Vervangen bestaande inlaat door nieuwe inlaat o.b.v. principeschets WDODelta.	Geen invulling. Vervallen bij VO startoverleg d.d. 04-07-2023.
KOR-3868 (duiker D4995)	< Niet aanwezig in VKA >	Krooshek instroomzijde vernieuwen met plateau en leuning. Diverse onderhoudsmaatregelen.
OK.20-D162	< Niet meegenomen in VKA raming > Geheel vervangen: houtwerk zeer slecht, leuning slecht.	Onderhoudswerkzaamheden: geheel vervangen houtwerk. Schuif en windwerk vervangen. Geen automatisch object, betreft handbediening. Droogzetten en duiker/stortebed inspecteren.
SW.140-D1 (Zandbelterbrug)	< Niet meegenomen in VKA raming >	Geen invulling. Vervallen omdat het op de planning staat voor renovatie in 2024 door afdeling projecten. Geen acties binnen dit project.
SW.55.141 (Berkte)	Vervangen bestaande inlaat door nieuwe inlaat o.b.v. principeschets WDODelta.	Geen invulling. Vervallen bij VO startoverleg d.d. 04-07-2023.
SW.55.141-D257A	< Niet meegenomen in VKA raming >	Geen invulling. Verkeerde locatie kunstwerk.
SW.55.52-D447A	Vervangen bestaande inlaat door nieuwe inlaat o.b.v. principeschets WDODelta.	Onderhoudswerkzaamheden: Betononderhoud, leuning (terug)plaatsen, bediening punt afsluiten op gelijke hoogte leuning brengen en afsluitbaar maken. Rooster vervangen. Peilschalen aanbrengen.
SW.55.63-D1A	< Niet meegenomen in VKA raming >	Onderhoudswerkzaamheden: Schuif en zinker zijn oud, graag inspecteren.

Kunstwerk	VKA kansrijke maatregel	VO maatregelen
SW.55.63-D401A	Vervangen bestaande inlaat door nieuwe inlaat o.b.v. principeschets WDODelta.	Geen invulling. Vervallen bij VO startoverleg d.d. 04-07-2023.
SW.55.97-D1A	Vervangen bestaande (handbediende) inlaat door nieuwe geautomatiseerde inlaat o.b.v. principeschets WDODelta.	Automatiseren van de inlaat is vervallen. Onderhoudswerkzaamheden: Peilschalen aanbrengen. Werkzaamheden gewenst omtrent de constructie vuilvang voor de inlaat.
SW.55.98-D257	Vervangen bestaande inlaat door nieuwe inlaat o.b.v. principeschets WDODelta.	Geen invulling. Vervallen bij VO startoverleg d.d. 04-07-2023.
SW.90.58-D246	< Niet meegenomen in VKA raming >	Onderhoudswerkzaamheden: Nieuwe afsluiter plaatsen, diverse kleine onderhoudsmaatregelen.
SW.90.59-D753 (Rodijk)	Vervangen bestaande inlaat door nieuwe inlaat o.b.v. principeschets WDODelta	Onderhoudswerkzaamheden: Schuif en windwerk vervangen. Betonwerk inspecteren.

Tabel 3 – Kunstwerken uitgewerkte VKA kansrijke maatregelen naar VO maatregelen.

3.7 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA doel en opgave: Kansrijke maatregelen opgave overige keringen

Ophogen regionale grondkering met grond uit gebied. Als dit onder groot onderhoud valt, kan dat zonder vergunning. Als het om ophoging gaat, zonder dat sprake is van groot onderhoud, dan is er een 'vergunning eigen dienst' nodig. Bij een positieve grondbalans kunnen lokale laagtes in huidige keringen als no-regret maatregel kostenneutraal worden opgevuld. In het DO wordt bij het vaststellen van de exacte opgave geïnventariseerd of het mogelijk is om werk met werk te maken. Het waterschap doet nog onderzoek naar de noodzaak van en locaties waar het ophogen en versterken van de keringen nodig is. Zo kan in de volgende fase (DO) gekeken worden of de opgave voor de overige keringen (deels) uitgevoerd kan worden in relatie tot andere opgaven.

3.8 Uitwerking VKA meekoppelkansen

De meekoppelkansen vanuit het VKA zijn in de tabel hieronder uiteengezet bij welke maatregel er invulling aan wordt gegeven in het VO en verdere project. Verderop in deze paragraaf worden de meekoppelkansen gedetailleerd toegelicht.

VKA meekoppelkansen	VO maatregel uitwerking
Aanleggen voorzieningen ringslang / fauna uittreedplaats	<ul style="list-style-type: none"> • Maatregelen Fauna Uittreed Plaats (FUP) FUPs
Aanleggen ijsvogelwand	Geen invulling.
Aanleggen kanoplaatsen / (maai)bootinlaatplaats	<ul style="list-style-type: none"> • Maatregelen kanostoepen • Maatregelen (maai)bootinlaatplaatsen
Vergroenen dak gemaal Ankersmit	Geen invulling.
Initiatieven uit de omgeving Voorbeelden: <ul style="list-style-type: none"> • Kabelbaantjes • Infoborden • Picknickplaatsen • Zwemplekken voor honden • Concerten aan het kanaal • Horeca • Puzzeltochten • QR-codes op paaltjes met info over het kanaal 	Geen invulling*.
Aanvoerdebiet capaciteit gemaal Koerkamp verhogen	Geen invulling.

Tabel 4 - Meekoppelkansen vanuit VKA t.b.v. maatregelen VO.

***WDO**Delta wil wel faciliteren bij het aanvragen van een vergunning voor een kanoplaats en bij het aanvragen voor een vergunning voor een picknick vlot

3.9 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA meekoppelkans: Aanleggen voorzieningen ringslang / fauna uittreedplaats

De aanleg of onderhoud aan FUPs voor groot wild zoals reeën worden niet meegenomen in dit project. Geen speciale fups voor groot wild, omdat hier geen knelpunten zijn gemeld door de Wild Beheer Eenheden. De voorzieningen voor de ringslang bestaan uit FUPs waarop de ringslang het kanaal kan verlaten naar de droge kade.

Voor de ringslangen worden er wel FUPs aangelegd. Aangezien de ringslang vanaf het water de kant op moet kunnen zonder drempelhoogte zoals een hoger liggende beschoeiing moet de bestaande beschoeiing verlaagd worden. Een verlaging van 10 cm onder de waterlijn is het uitgangspunt met op de oever een talud met een helling van 1:2. Uitzondering van een helling van 1:2 is dat er voor de verkeersveiligheid een bermbreedte van 1,5 m gehanteerd wordt. Conform ontwerpvoorschriften van CROW is de obstakelvrije zone bij erfdoorgangswegen (ETW) minimaal 1,50 m is. Er wordt gesteld bij gebiedsontsluitingswegen (GOW) dat een talud met een helling van 1:6 of flauwer redelijk (bots)veilig is. Desalniettemin heeft een talud van 1:6 tot 1:10 wel invloed op een zijdelingse verplaatsing van een voertuig.

Door de minimale bermbreedte is het talud van een aantal FUPs steiler gemaakt. Zo hebben de FUPs maximaal een taludhelling van 1:1.5 met één uitzondering. Bij FUP 5 is er geen ruimte beschikbaar en komt de taludhelling op circa 1:1.3. In de volgende fase moet daar nog nader worden gekeken en het ontwerp daarop te worden aangepast.

Ten behoeve van de beheer en onderhoud worden er markeringspalen toegevoegd aan de weerszijden van de insteek van de FUPs zodat inzichtelijk blijft waar ze zitten en waar er onderhoud moet worden gepleegd.

3.10 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA meekoppelkans: Aanleggen ijsvogelwand

Deze meekoppelkans zit niet meer in de scope van dit project.

3.11 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA meekoppelkans: Aanleggen kanoplaatsen / (maai)boot-inlaatplaats

De bestaande kanoplaatsen zijn beschouwd en beoordeeld welke gehanteerd, verwijderd of onderhouden moeten worden. De ligging en maatregel per maatregel kanostoep is aangegeven op de overzichtstekening. Nieuwe kanostoepen worden niet aangelegd.

Nadere uitwerking van de te verwijderen en te onderhouden kanostoepen vindt plaats in het DO.

De volgende zaken dienen aangepast en verder uitgewerkt te worden in het DO ten opzichte van hoe het in het definitief VO is opgenomen en in de raming:

- Kanostoepen 1 en 2, zowel beneden- als bovenstreams, moeten in het veld beoordeeld worden. Daarna moeten de te nemen maatregelen bepaald worden
- Kanostoepen 3, zowel beneden- als bovenstreams, moeten verwijderd worden
- Kanostoepen 7 en 9, beide benedenstreams, betreffen de werkzaamheden alleen het aanbrengen van een nieuwe gording

Ten behoeve van de maaiboot-inlaatplaatsen zijn er nieuwe locaties aangemerkt voor het realiseren van maaiboot-inlaatplaatsen. Deze maaiboot-inlaatplaatsen zijn conform de aanlegcatalogus uitgewerkt (zie **Error! Reference source not found.** in hoofdstuk 6). Uitzondering hierop is om in plaats van een korrelgrootte 0-40 mm voor de puinfundering een korrelgrootte van 0-31,5 mm toe te passen. Daarnaast wordt er in het DO beschouwd waar de bestaande beschoeiing behouden kan blijven en of de aanrijdbeveiliging daarop kan worden aangebracht. Indien dat niet het geval is kan er gekeken worden naar bijvoorbeeld een nieuwe beschoeiing voor de bestaande beschoeiing.

De boot-inlaatplaatsen kunnen ook gebruikt worden voor het inlaten van kano's.

De bestaande boot-inlaatplaatsen blijven ongemoeid binnen de scope van dit project.

3.12 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA meekoppelkans: Vergroenen dak gemaal Ankersmit

Deze meekoppelkans zit niet meer in de scope van dit project.

3.13 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA meekoppelkans: Initiatieven uit de omgeving

Deze meekoppelkans zit niet meer in de scope van dit project.

3.14 VO maatregel uitwerking t.b.v. VKA meekoppelkans: Aanvoerdebiet capaciteit gemaal Koerkamp verhogen

Deze meekoppelkans zit niet meer in de scope van dit project.

3.15 Effecten van de maatregelen op hoofdlijnen (in relatie tot doelen van het project)

Hydrologie

Het aanvoerdebiet kan met 20% opgehoogd worden ten opzichte van 2018 én een gedeelte van het OKD wordt gebaggerd tot vaste bodem. De overige delen zullen daarbij worden gebaggerd tot 15 cm boven vaste bodem. Het gedeelte van baggeren tot vaste bodem betreft het traject tussen de Oerdijk en Averlosche Leide, zie bijlage J voor overzicht van de baggerwerkzaamheden. Mogelijke beheermaatregelen om grondwateroverlast te beperken is het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden in de zomerperiode. In de volgende fase worden de beheermaatregelen nader uitgewerkt. Op de locaties van de ExBO-maatregelen vinden geen baggerwerkzaamheden plaats, omdat daar een gewijzigd beheer van toepassing is. De te nemen maatregelen hebben geen significante negatieve invloed op de afvoercapaciteit van het OKD.

Ecologie

KaderRichtlijnWater (KRW): Om de waterkwaliteit doelen vanuit de KRW te behalen moet 5 kilometer NVO langs het Overijssels Kanaal gerealiseerd worden. Met de invulling van dit plan wordt er 5,333 km aan NVO gerealiseerd. Daarmee wordt het ecologische doel van dit project gehaald. Nadere detaillering van effecten is reeds beschreven in voorgaande paragrafen.

Beheer & Onderhoud

Het onderhoud aan de kunstwerken is naar aanleiding van veldinventarisaties en overleggen herzien. De maatregelen zijn reed genoemd in paragraaf 3.6.

Duurzaamheid

Geen specifieke opgave, anders dan hierboven genoemd.

Deze meekoppelkans zit niet meer in de scope van dit project.

4. Beschikbaarheid gronden

De gronden welke voor dit project benodigd zijn om werkzaamheden op uit te voeren zijn ofwel van het waterschap zelf, of de gemeenten Deventer en Raalte, of Natuurmonumenten. Met deze organisaties is overleg. De algehele tendens tijdens de verschillende communicatiemomenten kan als positief bestempeld worden. Aanliggende perceeleigenaren zijn meewerkend en tonen begrip voor de te nemen maatregelen waar het waterschap samen met de omgeving voor aan de lat staat. Doordat de gemeente Raalte en de gemeente Deventer verreweg de meeste grond in bezit hebben aanliggend aan het Overijssels kanaal is er regelmatig goed en constructief contact. Zowel de gemeente Raalte als de gemeente Deventer zijn positief over de plannen van de herinrichten van het Overijssels kanaal.

5. Effecten van het plan

5.1 Positieve effecten

Met invulling van dit project en zijn opgaven worden positieve effecten bereikt. Deze worden hieronder beknopt beschreven. Ten aanzien van de opgave KRW wordt de opgave van aanleg 5 km NVO behaald, waarmee de waterkwaliteit in het OKD verbetert. Daarnaast creëert de beoogde vispaaiplaats ecologische meerwaarde. Ten aanzien van de hydrologische opgave kan er circa 20% méér wateraanvoer worden gerealiseerd in droge tijden, én wordt het kanaal op bepaalde plekken verdiept (gebaggerd) om dit mogelijk te maken. Ten aanzien van de opgave kunstwerken worden enkele kunstwerken die in slechte staat verkeren gerepareerd, zodat deze kunstwerken wederom toekomstbestendig zijn en goed functioneren.

Ten aanzien van de bodemkwaliteit wordt (mogelijk) verontreinigde bagger afgevoerd, waardoor de bodemkwaliteit in het plangebied verbeterd.

5.2 Negatieve effecten

Tijdens de uitvoering is er mogelijk sprake van tijdelijke negatieve effecten.

Tijdens de uitvoering worden mogelijk lokaal kleine delen van de watergangen afgedamd/ drooggelegd/ bemalen. Hierdoor kunnen de mogelijk aanwezige natuurwaarden (tijdelijk) worden verstoord en kan de grondwaterstand lokaal veranderen.

Tijdens de bouwwerkzaamheden en/of verkeer en transport worden materialen en materieel aan- en afgevoerd. Mogelijk brengen deze werkzaamheden geluidsoverlast met zich mee.

6. Uitvoering

Na verlening van de benodigde vergunning door het waterschap wordt gestart met het opstellen van een DO en vervolgens Bestek met Uitvoeringsontwerp. Hierna start een aannemer met de realisatie van het werk. De verwachting is dat de uitvoering in maart 2025 zal starten. In onderstaande tabel is een overzicht van de planning opgenomen.

Tabel 5 - Overzicht uitkomsten conditionerende onderzoeken

Projectfase	Start	Einde
DO	20-02-2024	07-06-2024
Bestek	10-09-2024	16-12-2024
Aanbesteding	03-12-2024	10-03-2025
Uitvoering	11-03-2025	06-07-2026
Afronding	05-01-2026	22-02-2027

7. Nadelige gevolgen

7.1 Nadelige gevolgen van het plan

Niet van toepassing.

7.2 Nadelige gevolgen van de uitvoering

Gedurende de uitvoering van het werk wordt de overlast voor derden zoveel mogelijk beperkt. Eventuele schade aan rij- en werkstroken wordt hersteld. Uitvoeringsschade is nu niet voorzien, maar mocht die toch optreden, dan wordt die vergoed. Ook gewasderving en/of inkomstenschade als gevolg van de uitvoering van dit project wordt vergoed. Voorafgaand aan de uitvoering wordt met alle relevante aanliggende eigenaren contact opgenomen, zodat zij rekening kunnen houden met de werkzaamheden.

De Omgevingswet eist dat schade aan de natuur zoveel mogelijk wordt beperkt. Hieraan wordt voldaan doordat het waterschap werkt volgens de vigerende natuurbeschermingswetgeving, en een maximale inspanning levert om de bestaande natuur te beschermen. De uitvoering staat gepland in 2025/2026. In deze periode worden de werkzaamheden zodanig gepland dat nadelige gevolgen op de flora- en fauna tot een minimum worden beperkt.

7.3 Financieel nadeel

Als gevolg van dit project is geen financiële schade voorzien die aan de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico en die een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft, kan op grond van artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 15.1 van de Omgevingswet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Nadeelcompensatieverordening Waterschap Drents Overijsselse Delta 2019 (vanaf eind april 2024 vermoedelijk vervangen door de Verordening nadeelcompensatie waterschap Drents Overijsselse Delta 2024).

8. Legger, beheer en onderhoud

8.1 Legger

Na realisatie wordt de nieuwe situatie opgenomen in de legger van oppervlaktewaterlichamen en de kaart bij de waterschapsverordening.

8.2 Beheer en onderhoud

Er is een onderhoudsplan opgesteld waarmee de instandhouding van de maatregelen wordt gewaarborgd. Dit onderhoudsplan is opgenomen in bijlage G van deze projectbeschrijving.

Langs het kanaal worden NVO's, Fauna uittredeplaatsen (FUP's), maaiboot-inlaatplaatsen en een vispaaiplaats gerealiseerd. Tevens wordt aan een aantal bestaande inlaten/stuwen onderhoud uitgevoerd en wordt ter plaatse van de stuw op landgoed Groot Zwaaftink een vispassage ingepast. De nieuw te realiseren onderdelen worden in het beheer en onderhoud meegenomen, de benodigde onderhoudsmaatregelen zijn in bijlage G beschreven. Tijdens de uitvoering moet het kanaal zijn functie behouden.

9. Samenwerking

Met grondeigenaren met aanliggende percelen aan het Overijssels kanaal zijn verkennende gesprekken gevoerd over eventuele aankoop van gronden.

De omgeving is geïnformeerd over de voortgang van het project door nieuwsbrieven, door de website van het waterschap en er zijn informatie bijeenkomsten georganiseerd. In juni 2021 is er een nieuwsbrief verstuurd over de start van de verkenningsfase van het project. In juli 2021 is er een digitale informatie bijeenkomst georganiseerd. Er is een tweede nieuwsbrief verstuurd in december 2022 om de omgeving op de hoogte te stellen van het voorkeursalternatief en in december 2022 zijn er een drietal informatieavonden georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten zijn de alternatieven verder toegelicht en is de nut en noodzaak van het project belicht. Een derde nieuwsbrief is uitgegaan in september 2023 om de omgeving te informeren over de voortgang van het project.

Doormiddel van keukentafelgesprekken of bezoeken op locaties zijn de direct aanliggende eigenaren meegenomen in de plannen die er zijn gemaakt voor het Overijssels Kanaal. Met enkele ondernemers in de omgeving heeft het waterschap een faciliterende rol op zich genomen bij het aanvragen van een watervergunning voor recreatieve doeleinden.

Met Sportvisserij Oost-Nederland is gezocht naar locaties voor mindervalide vissteigers langs het Overijssel kanaal. Het resultaat is dat er 7 geschikte locaties gevonden zijn waar Sportvisserij Oost-Nederland zulke steigers kan gaan plaatsen. Het waterschap zal ook in dit geval een faciliterende rol op zich nemen bij het aanvragen van de watervergunning.

Zowel de gemeente Deventer als de gemeente Raalte zijn actief betrokken bij het tot stand komen van het voorlopige ontwerp van dit project. Met de gemeente Raalte heeft het waterschap een onderzoek gedaan naar het aantrekkelijker maken van de Kanaalzone voor recreatie en toerisme. Dit onderzoek wordt verder doorgezet door de gemeente Raalte en waar nodig voorziet het waterschap de gemeente van aanvullende informatie.

In maart 2024 wordt er een volgende nieuwsbrief verstuurd om de omgeving te informeren over het voorlopige ontwerp en om de omgeving uit te nodigen voor informatie bijeenkomsten over dit zelfde onderwerp.

DEEL II – VERANTWOORDING

1. Wet- en regelgeving

1.1 Omgevingswet

Voor de in deze projectbeschrijving genoemde aanleg of wijziging van waterstaatswerken is een vergunning eigen dienst nodig. In deze projectbeschrijving staat een beschrijving van het werk, de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd én een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de waterschapsverordening waaronder:

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 1.3).

1.2 Kaderrichtlijn Water (KRW)

De doelstelling van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is het bereiken en beschermen van een goede toestand van landoppervlaktewater, overgangswateren en kustwateren. Onder de goede toestand vallen zowel een goede ecologische als een goede chemische toestand. Daarnaast is de doelstelling van de KRW het beschermen van een goede chemische en kwantitatieve toestand van het grondwater. Waterschappen hebben een belangrijke taak bij het behalen van de doelstellingen uit de KRW.

De KRW is in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Omgevingswet, de Wet milieubeheer en het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water (BKMW). Op nationaal niveau worden de te treffen maatregelen opgenomen in stroomgebiedsbeheerplannen en maatregelenprogramma's en het nationale waterplan. Op provinciaal niveau worden de te treffen maatregelen opgenomen in het provinciale waterplan. In het provinciale waterplan worden de maatregelen verder uitgewerkt. Waterschappen nemen in hun waterbeheerplannen de KRW-maatregelen op die voor hun beheergebied verplicht zijn.

2. Beleid

2.1 Toets beleid waterschap

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft als doel de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in een goede toestand te brengen en te houden, en bevordert het duurzaam gebruik van water. De richtlijn geldt voor al het oppervlaktewater maar alleen voor de zogenoemde waterlichamen geldt een rapportage- en resultaatsverplichting naar de EU.

De invoering van de KRW heeft er toe geleid dat het water administratief ingedeeld is in KRW waterlichamen en de overige wateren. De opgaven en begrenzingen van alle KRW-waterlichamen zijn vastgelegd in de provinciale omgevingsvisie. Het waterschap is verantwoordelijk voor het uitwerken van de opgaven en de maatregelen in het oppervlaktewater, de provincie voor de uitwerking van het diepe grondwater. Voor de waterlichamen heeft het waterschap een resultaatsverplichting om de maatregelen die nodig zijn om in 2027 de vastgestelde waterkwaliteitsopgaven te behalen.

In de huidige situatie voldoet het Overijssels Kanaal nog niet aan de in de KRW gestelde opgaven. De voorgenomen maatregelen die binnen dit project worden uitgevoerd, moeten ervoor zorgen dat deze waterloop wel aan de KRW-normen voldoet.

Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON)

In oostelijk Nederland is in het project Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON), onderdeel van het Deltaprogramma, gewerkt aan het onderdeel zoetwater. In het kader van dit project heeft waterschap Drents Overijsselse Delta voor zijn regio een strategie opgesteld om beter om te kunnen gaan met toekomstige droge zomers in relatie tot landbouw en natuur. Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON) omvat maatregelen om water beter te conserveren om droogteschade te voorkomen.

Ten behoeve van de uitvoering van de uitvoering van dit programma wordt er 20% extra wateraanvoermogelijkheid ingepast binnen het project, om zo beter droogteschade te kunnen voorkomen.

Inrichting, Beheer en Onderhoud op Maat (IBOOM)

Na de realisatie van de plannen wordt het gebied conform het beleid “Inrichting, Beheer en Onderhoud Op Maat” (IBOOM) uitgevoerd. Hieronder wordt verstaan dat het beheer en onderhoud aan de watergang wordt afgestemd op de functies in het gebied en de opgaven, hierbij rekening houdend met de gebiedskenmerken en wensen en ideeën van de inwoners en omgeving.

Het nieuwe Beheer en Onderhoudsplan is toegevoegd in bijlage G.

Waterschapszorg

Waterschapszorg gaat over de zorg voor beheer en onderhoud van de watergang; wie welke watergang beheert en wie de onderhoudsplichtige is. WDODelta wil het water in de wetering zo goed mogelijk aan- en afvoeren. Op deze manier kan het Waterschap de functies in een gebied (zoals landbouw en natuur) zo optimaal mogelijk bedienen. Daarom wil WDODelta de grote, regionaal belangrijke watergangen zelf onderhouden. De kleinere watergangen en de individuele perceelsloten worden onderhouden door de aanliggende perceeleigenaren.

2.2 Toets overig beleid

Niet van toepassing

3. Projectkeuzes

In het programma ‘Water-Op-Maat’ (WOM) werkt het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) samen met de omgeving aan de realisatie van de beleidsopgaven voor het watersysteem: ‘Schoon en Voldoende water in het landelijk gebied’. Met dit uitvoeringsprogramma wordt gewerkt aan de doelen van de

KRW, Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en ZON. De overige beleidsopgaven van het waterschap, onder andere GGOR, worden waar mogelijk zo goed mogelijk integraal meegenomen in het WOM-programma. Al deze opgaven komen samen bij het Overijssels Kanaal: traject Deventer-Raalte. Bovenstaande opgaven zijn belicht in een alternatievennotitie (welke op 16-3-2023 is vastgesteld), waar drie alternatieven zijn voorgesteld. Uit deze alternatieven is een Voorkeursalternatief(VKA) gepresenteerd. Het VKA is in de werksessie van 17 januari 2023 gepresenteerd, toegelicht en gekozen. Het VKA is vervolgens verder gedetailleerd tot een VO, welke vervolgens tot DO/bestek/uitvoering verwerkt wordt.

Ter onderbouwing van de plannen zijn een aantal conditionerende onderzoeken uitgevoerd en de resultaten/uitkomsten als bijlage toegevoegd:

- Archeologie (bijlage D)
- Niet gesprongen explosieven (bijlage E)
- Natuurtoets (bijlage F)
- Stikstofdepositie – (bijlage H)
- Bodemkwaliteit (I)

In navolgende tabel zijn de belangrijkste bevindingen van deze onderzoeken weergegeven.

Tabel 6 - Overzicht uitkomsten conditionerende onderzoeken

Onderzoek	Korte samenvatting conclusie
Bodemonderzoek (bureaustudie) NEN 5725	Er zijn ten minste 5 locaties waar vervolgonderzoek noodzakelijk is: dit betekent dat deze locaties verdacht zijn op bodemverontreiniging (locaties betreffen: FUP 14, Vispaaiplaats en Maatregel boot 1,2&4). Daarnaast zijn er nog 8 locaties voorlopig verdacht (Beoordeling nog te ontvangen onderzoeksrapportages) en zijn er 21 locaties onverdacht.
Archeologie (bureaustudie)	Alle geplande ingrepen zijn afgewogen met het geldende archeologisch beleid aldaar . Hieruit blijkt dat veel van de ingrepen in beide gemeenten kleiner zijn dan de gegeven vrijstellingsgrens. Voor deze werkzaamheden langs het kanaal wordt derhalve geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen.
Stikstofdepositie-berekening	Met het rekenmodel AERIUS is de volgende maximum bijdrage op omliggende Natura 2000-gebieden van 0,00 mol/ha/jaar. Daarmee zijn er geen negatieve effecten te verwachten op stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden ten gevolge van het project. Voor het aspect stikstofdepositie is er geen sprake van een vergunningplicht voor het project in het kader van de Omgevingswet.
Bureauonderzoek Opsporen Ontploffbare Oorlogsresten (OOO)	Het plangebied is opgedeeld in 13 deeltracés. Hiervan zijn er 2 verdacht (deeltracés 11 en 12), 5 deels verdacht (deeltracés 1,4,6,7 en 13) en de overige 6 deeltracés niet verdacht (2,3,4,8,9,10). In de gebieden die (deels) verdacht zijn op OO (niet gesprongen explosieven) wordt geadviseerd om voorafgaand aan de voorgenomen (grond-)werkzaamheden vervolgstappen te ondernemen in de opsporing

	van OO. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden, welke beschreven zijn in bijlage E.
Natuurtoets	<p><i>Natura 2000-gebieden</i></p> <p>Geen van de projectlocaties ligt in een Natura 2000-gebied. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Boetelerveld is circa 2,3 kilometer. Verstoringfactoren zoals geluid, licht en optische verstoring van de aanlegfase en gebruiksfase zorgen vanwege de afstand en kleinschalige aard van de werkzaamheden met zekerheid niet tot negatieve effecten in Natura 2000-gebieden. Ook effecten op Natura 2000-gebieden door oppervlakteverlies of versnippering zijn uitgesloten. Negatieve effecten door stikstofdepositie zijn vanwege de aard van de werkzaamheden en de afstand tot (mogelijk) stikstofgevoelige habitattypen (op circa 2,3 kilometer afstand) niet op voorhand uit te sluiten. Er wordt geadviseerd om een AERIUS-berekening voor het planvoornemen uit te voeren.</p> <p><i>Natuurnetwerk Nederland (Overijssel)</i></p> <p>Een Nee, tenzij-toetsing is voor dit project niet van toepassing. Ondanks de gedeeltelijke ligging binnen het NNN, past de ingreep (aanleg van natuurvriendelijke oevers) binnen de aangewezen functies van het NNN-gebied (onder andere water en oeverstroken). Er is geen sprake van een wijziging in het bestemmingsplan.</p> <p><i>Soortenbescherming</i></p> <p>De beoogde ontwikkeling heeft zonder voldoende voorzorgsmaatregelen mogelijk negatieve effecten op door de Wnb beschermde soorten, namelijk bever, otter, boommarter, das, steenmarter, bunzing, wezel, eekhoorn, jaarrond beschermde nesten, algemene broedvogels, vleermuizen (vliegroute en foerageergebied) en ringslang. In tabel 4.1 is een samenvatting opgenomen van de te nemen voorzorgsmaatregelen per soort(groep).</p> <p><i>Houtopstanden</i></p> <p>Er worden geen door Wnb beschermde houtopstanden aangetast of gekapt bij het voornemen.</p>

4. Vergunningen, ontheffingen en meldingen

Vergunning eigendienst

Per 01 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. Deze wet bundelt verschillende wetten en regelgevingen voor de fysieke leefomgeving. Dit betekent onder andere een aantal veranderingen ten opzichte van de gebruikelijke werkwijze voor projecten.

Het projectplan Waterwet vervalt, en een project wordt vastgelegd door middel van een Projectbesluit (HWBP-projecten) of Vergunning Eigen Dienst volgens de uitgebreide procedure (WOM-projecten).

De vergunning (eigen dienst) betreft de omgevingsvergunning voor een wateractiviteit. Het gaat dan om activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterveiligheid. Deze activiteiten zijn gereguleerd in de waterschapsverordening en omgevingswetgeving.

Het waterschap verleent aan zichzelf voor de eigen (WOM) projecten een vergunning eigen dienst volgens de uitgebreid procedure.

De ontwerpvergunning wordt 6 weken ter inzage gelegd en de omgeving kan doormiddel van zienswijzen eventuele bezwaren kenbaar maken. Het dagelijkse bestuur stelt reacties op de zienswijzen vast en zal vervolgens een definitief besluit nemen op de vergunningaanvraag.

De vergunning wordt bekend gemaakt via omgeving.nl en de omgeving heeft de mogelijkheid om in beroep te gaan tegen de vergunning binnen een beroepstermijn van 6 weken.

Vergunningenscan

In bijlage C zijn de resultaten van de vergunningenscan verzameld. Er wordt aangegeven of er een vergunning, ontheffing en/of melding nodig is voor de projectwerkzaamheden. Uit de vergunningenscan blijkt dat er ten minste 4 vergunningen benodigd zijn, 12 mogelijke vergunningen benodigd zijn en 20 activiteiten niet vergunningsplichtig zijn.

